

Unitat 6.4

Concepte de treball

Normalment s'utilitza el terme treball per referir-se al treball assalariat, a l'autònom, al que forma part de treball mercantil predominant en l'economia. Hi ha altres tipus de treball, com el domèstic, el col·laboratiu, comunitari...

Treball productiu o mercantil: són totes les activitats mitjançant les quals es produeixen béns o serveis per vendre'ls i obtenir ingressos en diners o en espècie. Gairebé sempre, els treballs productius desenvolupats per les dones, població juvenil i població immigrant són els menys remunerats o formen part de l'anomenada economia informal. El treball atípic és aquell que no s'exerceix a jornada completa i de manera permanent: a temps parcial, de nit o en caps de setmana, amb contracte de durada determinada, treball temporal o amb subcontractes, teletreball o treball a domicili. Sol recaure també sobre població juvenil, dones i població immigrant.

La complexitat del treball productiu humà fa difícil donar-ne una definició.

El treball productiu humà es distingeix per dos atributs fonamentals. En primer lloc, té la condició de mercaderia, ja que es compra i es ven en l'anomenat mercat de treball. Els compradors/es són els empresaris/àries, que tenen una posició dominant i intenten controlar la demanda de treball enfront dels venedors/es –treballadors/res. Del desequilibri de posicions en aquest mercat, és conseqüència l'aspecte social de les lleis, que intenten tutelar i afavorir la part menys afavorida de la relació.

El segon atribut fonamental del treball productiu humà és l'evolució constant de la tecnologia i organització, que canvien a un ritme cada cop més ràpid. Això requereix una adaptació constant dels treballadors que, a vegades, no aconsegueixen, la qual cosa té uns efectes nocius per a la seva salut. L'objectiu de la prevenció de riscos laborals serà evitar els efectes negatius que la necessària evolució de la tecnologia i organització provoquen en els treballadors i treballadores.

D'altra banda, el treball se sol percebre des de dues perspectives. El treball negatiu com una càrrega o càstig per a gent inferior, o el treball positiu, com una necessitat de superació, d'enriquiment personal.

Per tant, a l'hora d'estudiar el concepte de treball, la primera dificultat amb la qual ens trobem és que hi ha concepcions substancialment diferents. Vegem-les:

- El treball com un **càstig**. Aquesta idea present en el nostre substrat cultural, té una influència cristiana directa que procedeix del Gènesi bíblic, quan Déu diu a Adam "Guanyaràs el pa amb la suor del teu front".
- El treball com una **necessitat**. Cal treballar per menjar, vestir-se, tenir oci, pagar un habitatge, etc. És una visió més positivista que l'anterior, però continua tenint connotacions negatives des del punt de vista preventiu. Les capes de la societat que no tenen aquesta necessitat no han d'assumir el risc que suposa treballar. Es pot arribar a assumir que, com que és necessari treballar, cal córrer el risc de perdre la salut.
- El treball com una **realització personal**. Cal treballar per sentir-se bé, un bon treball, independent de la renumeració, dóna cert prestigi social.